

Jornada *La convivència lingüística a la Catalunya del futur.*

15 anys d'Estudis de Llengua i Literatura catalanes a la UOC

Sala Prat de la Riba. Seu de l'IEC, Barcelona

Maig 2014

Sr. President de l'Institut d'Estudis Catalans,
Dr. Ferraté, Rector fundador de la UOC,
Col.legues,
Sres. i Srs.,

Els rectors sovint hem de prendre decisions difícils. D'altres, per sort, s'imposen per la força de la lògica. N'és un exemple aquest acte de commemoració del quinzè aniversari dels Estudis de Llengua i Literatura Catalanes a la UOC. Doncs no se m'acut un company de viatge millor, per aquesta celebració, que l'Institut d'Estudis Catalans.

Per molt motius. Perquè és l'Acadèmia dels investigadors i estudiosos de la nostra llengua; perquè compartim un mateix objectiu d'estudi i difusió de la nostra cultura; i perquè mantenim, des de la fundació de la UOC ara farà vint anys, un vincle especial, fins i tot personal. Així, l'Institut d'Estudis Catalans passarà a formar part del patronat de la Fundació de la UOC a través del seu president, el Dr. Joandomènec Ros, i els presidents de la Secció Filològica Isidor Marí i de la Societat Catalana de Sociolingüística Joan Pujolar són professors dels nostres Estudis.

Precisament, va ser el professor Marí qui va encapçalar, el setembre de 1998, per encàrrec del Dr. Ferraté, els Estudis de Llengua i Literatura Catalanes a la UOC. Quinze anys de transformacions des d'una ja innovadora –i no només per ser virtual— Llicenciatura en Filologia Catalana, fins l'actual Grau de Llengua i Literatura Catalanes iniciat el setembre de 2009. Quinze anys que no ens fan caure en el cofoisme, sinó que ens impulsen a millorar i a ampliar la nostra aposta amb ofertes formatives de continuïtat com el Màster Universitari d'Estudis Catalans, iniciat el passat setembre de 2013.

No em correspon a mi lloar la qualitat, la innovació, la professionalitat, la competència i el bon disseny dels nostres Estudis. Però, permetin-me oferir-los dues dades objectives i ben il·lustratives:

«avui la UOC concentra el 62 per cent dels estudiants en Llengua i Literatura Catalanes del sistema universitari català. I, dins de la UOC, aquests Estudis assoleixen, segons l'opinió dels mateixos estudiants, els índexs més alts de satisfacció i rendiment.»

Entendran que, en vista d'aquests resultats, ens sentim legítimament orgullosos dels nostres Estudis de Llengua i Literatura Catalanes. Però aspirem a anar més enllà.

Som la Universitat virtual de Catalunya i volem exercir com a tal. Sinó la primera, una de les primeres que es va crear al món, obra d'un visionari com és el Dr. Ferraté, present avui a la sala.

«Som –i volem ser— la finestra al món de Catalunya per projectar enfora qui som i per facilitar que el coneixement es difongui endins. I això passa necessàriament per aprofitar tots els recursos al nostre abast, incloses altres llengües.»

El castellà és un avantatge competitiu per internacionalitzar-nos a Llatinoamèrica. Com ho pot ser l'anglès en projectes concrets com la Càtedra Joan Miró que presentarem la setmana entrant, en col·laboració amb la Fundació Miró de Barcelona i la New York University, o bé el francès en el màster d'estudis islàmics que pensem començar el proper setembre, per citar només projectes docents dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC.

Renunciar a aquest potencial seria absurd i no ho farem. Totes aquestes apostes refermen el nostre compromís amb la difusió de la cultura catalana, de la nostra recerca i de la nostra manera de fer. Cap d'elles qüestiona la preeminència de la nostra llengua pròpia com a eina de treball principal, sinó que en garanteix la viabilitat.

Ara fa cent anys, Prat de la Riba fixava entre els objectius de la Mancomunitat de Catalunya: "donar a la nostra llengua la plenitud d'imperi sobre tota la vida nostra, [...] donar-li en intensitat allò que sempre més en extensió ha de mancar-li".

Penso que, en aquest sentit, tant l'Institut d'Estudis Catalans com la UOC hem treballat i treballem en aquesta direcció.

N'és una mostra la jornada acadèmica d'avui.

«Parlar de llengua i de convivència, parlar-ne com acadèmics i com a parlants, significa parlar de nosaltres, de la nostra història i del nostre futur.»

¿Hi ha una millor manera de celebrar aquests quinze anys?

Moltes gràcies i per molts anys!

Josep A. Planell